Rovaniemellä 1.11.2018

Eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokunnalle

LAUSUNTO KOSKIEN HALLITUKSEN ESITYSTÄ HE 185/2018 vp

Näen hallituksen esityksen raskaita moottorikelkkoja koskevien lakien muutoksista positiivisena asiana niin matkailuyritysten kuin maa- ja metsätaloudessa toimivien elinkeinonharjoittajien näkökulmasta. Nykyiset lait ja mm. ajoneuvolaissa määritelty moottorikelkan määritelmä ei enää täysin vastaa nykyisin tarjolla olevia moottorikelkkoja. Mielestäni esityksessä on huomioitu hyvin muutoksen tosiasiallinen vähäisyys nykytilanteeseen nähden ja pidetty tehtävät lakimuutokset riittävän yksinkertaisina.

Vaikutukset elinkeinonharjoittajiin

Erityisesti työkäyttöön on nykyisin saatavana myös nykyisen moottorikelkan maksimipainon eli 500kg ylittäviä laitteita. Tyypillisesti nämä uudet laitteet painavat noin 550-600kg. Työkäytössä näitä raskaampia moottorikelkkoja voi käyttää toki nykyisenkin lain puitteissa maanomistajan luvalla. **Käytännössä työkäyttökin vaatii usein siirtymistä varsinaisille työskentelyalueille moottorikelkkareittejä hyödyntäen.** Nykylain puitteissa tämä ei kuitenkaan ole mahdollista.

Matkailussa erityisesti aasialaisten asiakkaiden sekä vanhempien asiakkaiden määrä on kasvussa ja niiden ennustetaan kasvavan myös tulevaisuudessa. Näissä asiakasryhmissä on **yhä enemmän asiakkaita, jotka eivät ole itse halukkaita tai kykeneviä ajamaan moottorikelkkaa.** Koska esimerkiksi Lapin luontomatkailussa moottorikelkka ei yleensä ole varsinainen päävetovoimatekijä vaan ennemminkin keino päästä luontoon, on näiden edellä mainittujen asiakasryhmien kohdalla yritetty löytää vaihtoehtoisia keinoja kuljettaa asiakkaita esimerkiksi pilkkimään tai revontulia katsomaan. Puuttuvan tiestön ja asiakkaiden puutteellisen hiihtotaidon tai kunnon vuoksi ainoaksi keinoksi on jäänyt heidän kuljettamisensa luontoon moottorikelkan reessä. **Nykyiset raskaammat moottorikelkat tarjoaisivat uusia mahdollisuuksia asiakkaiden kuljettamiselle luontoon.**

Raskaan moottorikelkan määritelmä ajoneuvolaissa

Ajoneuvolain moottorikelkan määritelmän uudistaminen siten, että lakiin lisätään raskaan moottorikelkan määritelmä omamassaltaan enintään 0,8 tonnin painoisista moottorikelkoista on hyvä. Ehdotuksessa ei ole lähdetty kasvattamaan maksimipainoa liikaa, vaan siinä on huomioitu nykyisen ja tulevan reitti-infran asettamat rajoitteet.

Ajokorttivaatimus

Esitys saman eli T-luokan ajokortin vaatimisesta kuin muillekin moottorikelkoille on perusteltu. T-luokan ajokortilla saa kuljettaa huomattavasti raskaampiakin ajoneuvoyhdistelmiä kuin mitä raskailla moottorikelkoilla tultaisiin enimmillään kuljettamaan. Lisäksi, esimerkiksi B -luokan ajokorttivaatimus ei edelleenkään takaisi kuljettajan osaamista moottorikelkan kuljettamiseen. Esimerkiksi safariyritykset kouluttavat itse oppaansa moottorikelkan ja rekien vetämiseen työntekijän ajokorttiluokasta riippumatta. Muussa työkäytössä raskaiden moottorikelkkojen kuljettajat ovat todennäköisesti tottuneet myös muiden työkoneiden kuljettamiseen.

Nykyisten moottorikelkkareittien soveltuvuus raskaille moottorikelkoille

Suurin osa nykyisistä virallisista moottorikelkkareiteistä on suunniteltu nykyistä moottorikelkan määritelmää silmällä pitäen. On kuitenkin hyvä muistaa, että niitä ylläpidetään huomattavasti nykyistä raskaan moottorikelkan määritelmää isommilla laitteilla kuten latukoneilla. Reittien kantokyky ei siis yleensä tule vastaan nykyistä raskaan moottorikelkan määritelmää tarkasteltaessa. Lisäksi ainakin tällä hetkellä tarjolla olevat raskaat työkelkat painavat noin 550-600kg ja ne on tavallisista moottorikelkoista poiketen varustettu yhdellä erittäin leveällä tai kahdella telamatolla. Näin ollen niiden telojen kautta maahan kohdistuva pintapaine ei arvioni mukaan kasva verrattuna nykytilanteeseen.

On kuitenkin olemassa reittiosuuksia (jääalueet, kapeat sillat jne.) joihin nykyisillä latukoneilla ei päästä. Näillä reittiosuuksilla reitin kunnossapito ei ole tällä hetkellä mahdollista kunnollisilla välineillä ja reitit pääsevät kauden aikana huonoon kuntoon. **Reitin kunto on yksi merkittävimmistä moottorikelkkailun**

turvallisuuteen vaikuttavista tekijöistä. Uusien raskaisiin moottorikelkkoihin kuuluvien työkelkkojen perään voidaan asentaa samantyyppisiä lanoja kuin latukoneisiin. Näin myös nämä nykyiset kunnostuksen ulkopuolelle jäävät reittiosuudet saataisiin paremmin kunnostuksen piiriin.

On kuitenkin perusteltua jättää reitin soveltuvuuden arviointi reitin pitäjälle. Reitin soveltuvuuteen vaikuttavat myös muut tekijät kuten reitin leveys, mutkaisuus, siltarakenteet sekä reitin korkeuserot ja mäkien kaltevuudet. Myös reitin liikennetiheydellä on vaikutusta arvioinnissa. On myös epäselvää, millaisia laitteita raskaan moottorikelkan määritelmän sisälle tulevaisuudessa syntyy. Esimerkiksi telasarjoilla varustetun mönkijän voisi periaatteessa rekisteröidä moottorikelkaksi. Näiden telasarjoilla liikkuvien mönkijöiden vaikutusta reitistöön on etukäteen vaikeata ennustaa.

Tämän vuoksi on perusteltua, että päätös nykyistä raskaampien ajoneuvojen sallimisesta reiteille jää reitin pitäjälle. **Olisi myös hyvä jättää reitin pitäjälle mahdollisuus asettaa reitille paino- ja leveysrajoituksia myös nykyisen raskaan moottorikelkan määritelmän sisällä**. Lisäksi **rajoituksia pitäisi voida asettaa vain tietyille reittiosuuksille**, ei koko reitille**.** Esimerkiksi maksimileveyden tai maksimipainon rajoittamiselle voi joissain tapauksissa olla perusteita. Sinänsä raskaan moottorikelkan määritelmää ei ole järkevää rajata nykyistä enempää, vaan jättää ylimääräiset rajaukset reitin pitäjän arvioitaviksi. Rajoitukset voidaan esittää kyltein.

Vaikutukset liikenneturvallisuuteen

Edellä mainitun reittien kunnossapitomahdollisuuksien parantumisen lisäksi näen muutoksella positiivisia vaikutuksia turvallisuuteen juuri sen vuoksi, **että omista ajokyvyistään epävarmoille asiakkaille voidaan tarjota myös muita keinoja päästä luontoelämysten äärelle.** Moottorikelkkasafareiden näkökulmasta en näe muutoksella negatiivisia vaikutuksia turvallisuuteen. Safariyritykset kouluttavat työntekijänsä rekien vetämiseen. Safariyritykset mittaavat jäiden vahvuuden ennen reiteille menoa varmistaen jäiden kantavuuden. Jäiden kantavuuden näkökulmasta 8 asiakasta yhdessä reessä painaa vähemmän kuin 8 asiakaista neljässä moottorikelkassa. Lapset kuljetetaan jo nyt oppaiden vetämien rekien kyydissä, joten muutos nykytilanteeseen ei ole merkittävä. Jo nykyisin safariyritys joutuu omassa riskiarviossaan sekä turvallisuussuunnitelmissaan arvioimaan reitin turvallisuuden asiakaskäytössä. Yritykset esimerkiksi jättävät turvallisuussyistä tiettyjä reittiosuuksia käyttämättä tapauksissa, joissa oppaan moottorikelkan perässä joudutaan vetämään rekeä esimerkiksi lapsien kuljettamiseksi.

Kohtaamisonnettomuuksien riski voi kasvaa reittiosuuksilla, joissa näkyvyys on huono tai reitti erityisen kapea. Siksi reittien soveltuvuus raskaille moottorikelkoille ja reiteille mahdollisesti asetettavat lisärajoitukset esimerkiksi leveyden suhteen ovat perusteltuja.

Ympäristövaikutukset

Ainakin nykyisin myynnissä olevat raskaat moottorikelat on varustettu nelitahtimoottoreilla, joista osaa käytetään myös autoissa. Näiden ympäristöhaitat sekä melun että päästöjen osalta ovat alhaisempia kuin esimerkiksi vapaa-ajan moottorikelkkailussa suosituissa 2-tahtimoottoreita käyttävissä kevyemmissä moottorikelkoissa. Lisäksi raskaiden moottorikelkkojen luontaiset ajonopeudet erityisesti rekien kanssa ovat alhaisia (keskimäärin 20-25kmh) mikä näin ollen rajaa myös niillä ajettavien matkojen pituuksia. On myös epätodennäköistä, että nykyisiä reittejä siirrettäisiin jääalueilta maalle raskaiden moottorikelkkojen vuoksi koska reitin perustaminen maalle on kalliimpaa ja edellyttäisi uuden reittitoimituksen.

Lapland Safaris Group Oy on pohjoismaiden suurin luontomatkailuyritys työllistäen huippusesongissa suoraan noin 700 työntekijää. Palvelemme vuosittain noin 300 000 matkailijaa joista 98% on kansainvälisiä matkailijoita. Yhtiöllämme on 640 moottorikelkkaa mutta ei yhtään raskaaksi moottorikelkaksi luokiteltavaa laitetta.

Kunnioittaen

Rami Korhonen
Liiketoimintajohtaja
Lapland Safaris Group Oy